

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту
Економічний факультет
Кафедра: Економіка та управління виробничим і комерційним бізнесом

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА

Код та назва спеціальності: D2 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок

Назва освітньої програми: Фінанси, банківська справа та страхування

Рівень освіти: другий (магістерський)

Форма здобуття освіти: ☒ денна ☒ заочна

Семестр: 1

Кількість кредитів ЄКТС: 3

Форма підсумкового контролю: ☒ залік ☐ екзамен

Розробники програми: Обруч Г. В., д.е.н., професор кафедри економіки та
управління виробничим і комерційним бізнесом

Харків, 2026 рік

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Галузь знань: D Бізнес, адміністрування та право

Обов'язковий / Вибірковий

Курс: 1 / Семестр: 1

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧІВ

ПІБ викладача: Обруч Ганна Володимирівна

Контактна інформація: 095-802-06-76

email: obrych_gv@kart.edu.ua;

a_obruch@ukr.net

Час консультацій: вівторок 15.00-16.00

Форми зв'язку: Zoom:

<https://us04web.zoom.us/j/7431830120?pwd=zU7OByKhMPfUxvaSw4Gsiy8VnnZcJF.1>

Ідентифікатор конференції: 743 183 0120

Код доступу: 1

Moodle: <https://do.kart.edu.ua/user/profile.php>

МЕТА І ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета освітнього компонента: сформувати у здобувачів вищої освіти цілісну систему знань про інноваційні процеси як ключовий чинник розвитку підприємства в умовах ринкової економіки; забезпечити розуміння принципів організації та функціонування інноваційної діяльності, її ресурсного забезпечення, процесів та результатів; розвинути здатність до аналітичного осмислення інноваційних явищ на рівні підприємства та підготувати до самостійної професійної діяльності у сфері управління, планування та розвитку бізнесу на інноваційних засадах.

Завдання освітнього компонента:

в результаті вивчення ОК здобувач вищої освіти повинен:

- зрозуміти сутність інноваційної діяльності підприємства, її форми, моделі та особливості міжнародного досвіду;
- оволодіти знаннями щодо управління інноваційними процесами, організаційних структур та методів інноваційного менеджменту;
- ознайомитися з законодавчими та інституційними основами інноваційної діяльності в Україні та світі;
- дослідити техніко-технологічну базу інноваційного виробництва, виробничі потужності та методи організації інноваційних процесів;

- засвоїти основи формування та використання інноваційних ресурсів підприємства, показники їх ефективності;
- усвідомити роль персоналу, продуктивності праці, мотивації та систем оплати праці у забезпеченні інноваційної конкурентоспроможності;
- навчитися визначати витрати на інновації, формувати цінову політику та оцінювати прибутковість і рентабельність інноваційних проєктів;
- оволодіти методами оцінки якості інноваційної продукції та конкурентоспроможності підприємства;
- зрозуміти сутність інвестиційних процесів та їхню роль у забезпеченні інноваційного розвитку;
- сформувати навички прогнозування, планування та стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємства;
- дослідити сучасні моделі інноваційного розвитку, механізми реструктуризації та санації;
- усвідомити значення економічної безпеки підприємства, антикризового управління та ризик-менеджменту в інноваційній сфері;
- розвинути критичне мислення та здатність до комплексного аналізу інноваційних процесів на рівні підприємства.

КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

Фахові компетентності:

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК3. Здатність застосовувати управлінські навички у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК6. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при розв’язанні складних задач і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК8. Здатність застосовувати інноваційні підходи в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку.

СК10. Здатність розробляти управлінські рішення щодо формування інноваційної і інвестиційної стратегії підприємств усіх форм власності, підприємств залізничного транспорту зокрема, в умовах невизначеності та ризику.

Програмні результати навчання:

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР04. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку

ПР05. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.

ПР08. Вміти застосовувати інноваційні підходи у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку та управляти ними.

ПР13. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

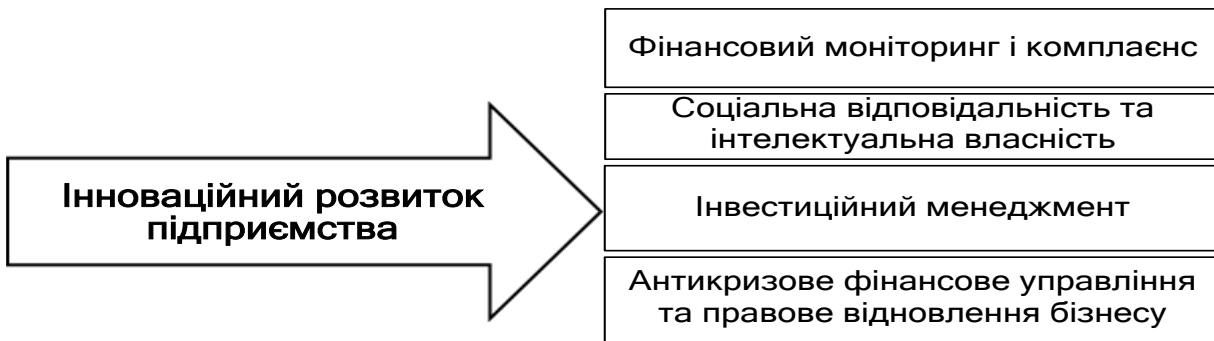
ПЕРЕДУМОВИ (ПЕРЕКВІЗИТИ)

Перелік освітніх компонентів чи курсів, необхідних для засвоєння:

ПІСЛЯУМОВИ (ПОСТРЕКВІЗИТИ)

Освітні компоненти, для яких знання з цього освітнього компонента є базовими:

ВІДПОВІДНІСТЬ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА ГЛОБАЛЬНИМ ЦІЛЯМ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ДО 2030 РОКУ

Освітній компонент сприяє досягненню таких Цілей сталого розвитку, визначених резолюцією ООН №70/1 та Указом Президента України №722/2019, як:

4) забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх;

8) сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх;

9) створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям;

12) забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва;

16) сприяння побудові миролюбного і відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях.

Опис реалізації:

Освітній компонент «Інноваційний розвиток підприємства» спрямована на формування у здобувачів системи знань про інноваційні процеси як ключовий фактор конкурентоспроможності та довгострокового розвитку бізнесу. Вивчення освітнього компонента забезпечує розуміння закономірностей інноваційного розвитку, механізмів впровадження нових технологій, організаційних форм інноваційної діяльності та стратегій управління інноваційними проектами. Курс розвиває здатність до аналітичного мислення, стратегічного планування та прийняття управлінських рішень у сфері інновацій, готує здобувачів до професійної діяльності в умовах динамічного середовища.

Це безпосередньо корелює з низкою глобальних цілей сталого розвитку ООН до 2030 року:

- Ціль 4. Якісна освіта – формування компетентних фахівців, здатних до

критичного мислення та управління інноваційними процесами;

- Ціль 8. Гідна праця та економічне зростання – підготовка майбутніх менеджерів і підприємців до створення інноваційних робочих місць, підвищення продуктивності праці та ефективності економіки;

- Ціль 9. Індустріалізація, інновації та інфраструктура – розвиток розуміння ролі інновацій у модернізації виробництва, створенні нових бізнес-моделей та розбудові інноваційної інфраструктури;

- Ціль 12. Відповідальне споживання і виробництво – закладення основ знань про раціональне використання ресурсів, екологічну відповідальність та сталий інноваційний розвиток підприємств;

- Ціль 16. Мир, справедливість та сильні інститути – ознайомлення з роллю держави та інституцій у підтримці інноваційного підприємництва, формуванні сприятливого бізнес-середовища та забезпеченні правової захищеності інноваційної діяльності.

ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Модуль 1. Теоретико-методологічні основи інноваційного розвитку підприємства

Тема 1. Інновації та циклічність економічного розвитку

Циклічні закономірності в економіці. Теорії циклічного економічного розвитку. Вплив технологічних укладів на економічний розвиток. «Економіка знань» та її становлення в Україні. Роль інновацій у забезпеченні стійкості.

Тема 2. Ключові поняття інноваційного розвитку

«Закон про інноваційну діяльність»: основні поняття. Класифікація інновацій. Життєвий цикл інноваційної продукції. Організація інноваційного процесу на підприємстві. Поняття розвитку та його види. Інноваційний розвиток підприємства. Вплив євроінтеграційних процесів на інноваційний розвиток.

Тема 3. Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування

Сутність і класифікація напрямків інноваційного розвитку підприємств. Схема вибору напрямків інноваційного розвитку. Методи вимірювання рівня інноваційного розвитку підприємства. Інформаційна база для оцінки рівня інноваційного розвитку підприємства.

Тема 4. Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку.

Вибір організаційних форм для реалізації певних типів інноваційних стратегій. Види інноваційних підрозділів підприємства. Форми малого

інноваційного підприємництва. Міжфірмова науково-технічна кооперація в інноваційних процесах. Альянси, консорціуми і спільні підприємства. Технопарки і технополіси.

Тема 5. Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері

Інформаційна інфраструктура для забезпечення потреб національної інноваційної системи. Досвід США щодо розбудови інформаційної інфраструктури національної інноваційної системи. Загальні підходи до розбудови інформаційної інфраструктури національної інноваційної системи. Загальна характеристика національної системи науково-технічної інформації в Україні. Міжнародна кооперація та підтримка інновацій у кризових умовах.

Тема 6. Інфраструктура ринку інновацій

Сутність, функції та складові інноваційної інфраструктури. Механізм формування елементів інноваційної інфраструктури. Розвиток науково-технічної та інноваційної інфраструктури в Україні. Інноваційна інфраструктура Харківської області. Роль донорів та партнерів у підтримці інноваційного бізнесу під час війни.

Тема 7. Державна підтримка інноваційного підприємництва, у т. ч. у залізничній галузі

Державна інноваційна політика: сутність та основні типи. Методи державного регулювання інноваційної діяльності. Реформування державної політики в інноваційній сфері в Україні. Інноваційне підприємництво в Україні та світі. Основні форми та методи стимулювання інноваційного підприємництва на залізничному транспорті.

Модуль 2. Практика та стратегія інноваційного розвитку підприємств

Тема 8. Національна інноваційна система

Сутність, структура і типи національної інноваційної системи. Євроатлантична модель національної інноваційної системи. Східноазійська модель національної інноваційної системи. Альтернативна модель національної інноваційної системи. Національна інноваційна система України: проблеми та перспективи розвитку.

Тема 9. Маркетинг інновацій

Маркетинг інновацій та інноваційний маркетинг: відмінність дефініцій. Особливості маркетингу інноваційної продукції. Сучасні види інноваційного маркетингу. Маркетингова цінова політика в інноваційній сфері. Маркетингові комунікації в реалізації інноваційних проєктів. Інструменти комунікаційної

підтримки інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту.

Тема 10. Стратегії інноваційного розвитку підприємств, у т. ч. залізничного транспорту

Типи інноваційних стратегій підприємств. Етапи розробки інноваційних стратегій підприємств. Особливості розроблення стратегічних альтернатив інноваційного розвитку підприємств залізничного транспорту. Інноваційні стратегії повоєнного відновлення та забезпечення цифрової стійкості залізничного транспорту.

Тема 11. Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємств

Бізнес-моделі: сутність поняття та основні види. Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємства. Особливості розроблення бізнес-моделей інноваційного розвитку підприємств залізничного транспорту. Розробка бізнес-моделей для повоєнної відбудови та відновлення інноваційної інфраструктури.

Тема 12. Інноваційний потенціал підприємства

Етимологія поняття інноваційного потенціалу підприємства. Структура інноваційного потенціалу підприємства. Оцінка інноваційного потенціалу підприємства. Соціальні інновації та інклюзія

Тема 13. Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства

Характеристика методів та видів джерел фінансування інноваційної діяльності. Стан інвестиційного забезпечення інноваційного розвитку підприємств в Україні. Механізми мобілізації власних коштів підприємств. Засоби мобілізації позикових коштів підприємств. Засоби мобілізації залучених коштів підприємств. Форми фінансування інноваційних проєктів у залізничній галузі. Фінансування інновацій у період відновлення.

Тема 14. Ризики в інноваційній діяльності та управління ними

Сутність поняття ризик і класифікація його основних видів. Ризики в інноваційній діяльності підприємства. Методи оцінки ризиків в інноваційній діяльності підприємства. Управління ризиками в інноваційній діяльності підприємства. Ризик-менеджмент та економічна безпека у післявоєнний період. Інструменти забезпечення цифрової безпеки залізничного транспорту.

Тема 15. Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності

Поняття інтелектуальної власності і особливості її правового регулювання в Україні. Особливості патентування об'єктів промислової

власності. Ліцензування об'єктів промислової власності.

ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ/ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Перелік тем:

1. Інновації та циклічність економічного розвитку в умовах війни та відновлення.
2. Основи інноваційного розвитку підприємства: поняття, класифікація, законодавчі засади.
3. Оцінювання рівня інноваційного розвитку підприємства.
4. Організаційні моделі та інфраструктура інноваційного розвитку.
5. Глобальні комунікації та національні інноваційні системи.
6. Маркетинг інновацій та бізнес-моделі відновлення.
7. Інвестиційне забезпечення та державна підтримка інноваційних проєктів.
8. Ризики та економічна безпека інноваційної діяльності підприємств.

ТЕМАТИКА ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Не передбачено навчальним планом.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Види завдань:

- Опрацювання теоретичного матеріалу.
- Виконання індивідуального завдання.
- Підготовка до підсумкового контролю.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН (ДЕННА / ЗАОЧНА ФОРМА)

№	Тема	Лекції, год	Практичні, год	Лабораторні, год	Самостійна робота, год	Всього, год
1	Інновації та циклічність економічного розвитку	2/1	1/-	-	3/5	6/6
2	Ключові поняття інноваційного розвитку	2/1	1/-	-	3/5	6/6
3	Вимірювання рівня інноваційного розвитку та чинники його формування	2/-	1/1	-	3/5	6/6
4	Сучасні організаційні форми інноваційного розвитку	2/1	1/1	-	3/5	6/7
5	Глобальні науково-технічні та інформаційні комунікації в інноваційній сфері.	2/-	1/1	-	3/5	6/6
6	Інфраструктура ринку інновацій	2/1	1/-	-	3/5	6/6

7	Державна підтримка інноваційного підприємництва, у т. ч. у залізничній галузі	2/-	1/1	-	3/5	6/6
8	Національні інноваційні системи	2/-	1/-	-	3/4	6/4
9	Маркетинг інновацій	2/1	1/-	-	3/5	6/6
10	Стратегії інноваційного розвитку підприємств, у т. ч. залізничного транспорту	2/1	1/1	-	3/5	6/7
11	Бізнес-моделі інноваційного розвитку підприємств	2/1	1/-	-	3/5	6/6
12	Інноваційний потенціал підприємства	2/-	1/1	-	3/5	6/6
13	Інвестиційне забезпечення інноваційного розвитку підприємства	2/1	1/-	-	3/5	6/6
14	Ризики в інноваційній діяльності та управління ними	2/-	1/1	-	3/5	6/6
15	Охорона прав та економіка інтелектуальної власності як складова економічної безпеки інноваційної діяльності	2/-	1/1	-	3/5	6/6
	Всього	30/8	15/8	-	45/74	90/90

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Вид: індивідуальне завдання.

Тема: визначається залежно від варіанту із запропонованого переліку тем / пропонується здобувачем самостійно.

Вимоги: Оформлення індивідуального завдання здійснюється відповідно до чинних вимог нормконтролю в університеті. Робота містить як теоретичну, так і практичну (розрахункову) частини. При виконанні завдання слід використовувати сучасні джерела інформації (наукові статті, статистичні дані, законодавчі акти, матеріали міжнародних організацій).

Обов'язковими елементами індивідуального завдання повинні бути такі:

- 1) зміст роботи;
- 2) вступ, що розкриває актуальність теми, мету та завдання дослідження;
- 3) розрахункова частина (5 задач);
- 4) перелік використаних джерел.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Словесні: лекції, пояснення, бесіди, дискусії.

Наочні: ілюстрація (слайди, малюнки), демонстрація (фільми, пізнавальні відео).

Практичні: практичні роботи, індивідуальні завдання, мозкові штурми.

ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль: до 60 балів

Модульний контроль: до 40 балів

Підсумковий контроль (залік/іспит): до 100 балів

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль на лекційних/практичних заняттях (максимум 40 балів):

- якщо здобувач відвідує заняття, бере активну участь у дискусіях, самостійно розв'язує завдання – отримує 36-40 балів.
- при частковій участі, відповіді не завжди аргументовані – 20-35 балів;
- якщо присутній на обмеженій кількості занять, відповідає рідко – 10-19 балів;
- за відсутність активності та пропуски – 0-9 бали.

Виконання індивідуального завдання (максимум 20 балів):

- ідеальне виконання (завдання повністю оформлене, всі напрацювання аргументовані, аналіз сучасної літератури): 15-20 балів;
- тема розкрита достатньо, але бракує власних висновків чи якості оформлення середня: 10-14 балів;
- фрагментарне чи несвоєчасне виконання (відсутні частини роботи або виявлено значні помилки): 0-9 балів.

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить **100** (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту/заліку) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) для іспитів, курсових робіт/проектів або зараховано/незараховано для заліків) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за національною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ПОЛІТИКА КУРСУ

Визначення плагіату та його наслідків:

Академічний плагіат» – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості), та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Види академічного плагіату:

- дослівне запозичення текстових фрагментів без оформлення їх як цитат з посиланням на джерело (в окремих випадках некоректним вважають навіть використання одного слова без посилання на джерело, якщо це слово використовують в унікальному значенні, наданому цим джерелом);

- використання інформації (факти, ідеї, формули, числові значення тощо) з джерела без посилання на це джерело;

- перефразування тексту джерела у формі, що є близькою до оригінального тексту, або наведення узагальнення ідей, інтерпретацій чи висновків з певного джерела без посилання на це джерело;

- подання як власних робіт (дисертацій, монографій, навчальних посібників, статей, тез, звітів, контрольних, розрахункових, курсових, дипломних та магістерських робіт, есе, рефератів тощо), виконаних на замовлення іншими особами, у тому числі робіт, стосовно яких справжні автори надали згоду на таке використання.

Правила цитування: «Цитата» – порівняно короткий уривок з

літературного, наукового чи будь-якого іншого опублікованого (оприлюдненого на офіційному веб-сайті) твору, який використовується, з обов'язковим посиланням на його автора і джерело цитування, іншою особою у своєму творі з метою зробити зрозумілішими свої твердження або для посилання на погляди іншого автора в автентичному формулюванні.

Щоб правильно оформити цитату, необхідно дотримуватися таких правил:

- вказувати перевірене джерело. Цитати мають містити відомості про автора та назву його роботи, звідки взята цитата;
- не порушувати зміст цитати;
- відокремлювати цитату від основного тексту;
- використовувати скорочені цитати;
- вказувати сторінки.

Етика використання AI-інструментів: здобувачі можуть використовувати інструменти AI – для пояснення складних тем простими словами, перевірки граматики та стилю, самоперевірка знань (тести, запитання); недопустиме використання AI для списування.

Процедура оскарження оцінок: в Українському державному університеті залізничного транспорту діє Положення про організацію освітнього процесу, яким закріплено право здобувачів на оскарження результатів контрольних заходів. Тому якщо здобувачі незадоволені оцінкою, або є сумніви щодо об'єктивності викладачів вони можуть звернутися до завідувача кафедри із заявою-апеляцією. Створена апеляційна комісія перевіряє результати підсумкового контролю знань.

Правила поведінки на заняттях: заходить на онлайн-заняття вчасно, бажано за кілька хвилин до початку; використовуй своє справжнє ім'я та прізвище, вказувати номер групи; дотримуватися ввічливого та поважного спілкування; під час пар; вимикати мікрофон та вмикати його лише під час діалогу з викладачем; камеру, за можливості, тримати увімкненою; не перебивати інших учасників, користуватися за потреби функцією «піднятої руку»; використовувати чат лише для навчальних повідомлень; не поширювати сторонні посилання, зображення чи повідомлення; не ображати, не принижувати та не ігнорувати інших учасників.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Перелік питань:

- 1 Циклічні закономірності в економіці.
- 2 Теорії циклічного економічного розвитку.
- 3 Вплив технологічних укладів на економічний розвиток.
- 4 «Економіка знань» та її становлення в Україні.
- 5 «Закон про інноваційну діяльність»: основні поняття.

- 6 Класифікація інновацій.
- 7 Життєвий цикл інноваційної продукції.
- 8 Організація інноваційного процесу на підприємстві.
- 9 Поняття розвитку та його види; інноваційний розвиток підприємства.
- 10 Сутність і класифікація напрямків інноваційного розвитку підприємств
Схема вибору напрямків інноваційного розвитку.
- 11 Управління вибором напрямків і варіантів інноваційного розвитку підприємства.
- 12 Способи вимірювання рівня розвитку інноваційного розвитку підприємства.
- 13 Інформаційна база для оцінки рівня інноваційного розвитку підприємства.
- 14 Вибір організаційних форм для реалізації певних типів інноваційних стратегій.
- 15 Формування інноваційних підрозділів підприємства.
- 16 Форми малого інноваційного підприємництва.
- 17 Міжфірмова науково-технічна кооперація в інноваційних процесах.
Альянси, консорціуми і спільні підприємства.
- 18 Технопарки і технополіси як сучасні організаційні форми інноваційного розвитку.
- 19 Інформаційна інфраструктура для забезпечення потреб національної інноваційної системи.
- 20 Досвід США щодо розбудови інформаційної інфраструктури національної інноваційної системи.
- 21 Загальні підходи до розбудови інформаційної інфраструктури національної інноваційної системи України.
- 22 Загальна характеристика національної системи НТІ (науково-технічної інформації) в Україні, її ресурсів та інформаційно-комунікаційних мереж.
- 23 Напрями діяльності базових інституцій національної системи НТІ (науково-технічної інформації).
- 24 Інформаційні ресурси базових інституцій національної системи НТІ та національних бібліотек.
- 25 Сутність, функції та складові інноваційної інфраструктури.
- 26 Механізм функціонування інноваційної інфраструктури.
- 27 Особливості та проблеми формування вітчизняної інноваційної інфраструктури.
- 28 Інноваційна інфраструктура Харківської області.
- 29 Державна інноваційна політика: сутність, типи.
- 30 Методи державного регулювання інноваційної діяльності.
- 31 Реформування державної політики в інноваційній сфері (Україна).
- 32 Інноваційне підприємництво в Україні та в світі.

- 33 Сутність та мета національної інноваційної системи.
 - 34 Євроатлантична модель НІС: сутність, особливості.
 - 35 Східно-азійська модель НІС: сутність, особливості.
 - 36 Альтернативна модель НІС: сутність, особливості.
 - 37 Досвід Фінляндії з формування НІС та можливості його застосування в Україні.
 - 38 НІС в Україні: сучасний стан, проблеми формування та перспективи розвитку.
 - 39 Маркетинг інновацій та інноваційний маркетинг: відмінність сутності.
 - 40 Сучасні види інноваційного маркетингу.
 - 41 Функції маркетингу інноваційної продукції.
 - 42 Маркетингова цінова політика в інноваційній сфері.
 - 43 Типи інноваційних стратегій для різних видів бізнесу.
 - 44 Етапи розробки інноваційної стратегії підприємства.
 - 45 Бізнес-моделі: поняття, види.
 - 46 Типи бізнес-моделей інноваційного розвитку підприємства.
 - 47 Етимологія поняття «потенціал підприємства». Місце інноваційного потенціалу в структурі економічного потенціалу підприємства.
 - 48 Сутність інноваційного потенціалу підприємства: різні підходи.
 - 49 Структура інноваційного потенціалу підприємства.
 - 50 Методики оцінки інноваційного потенціалу підприємства.
 - 51 Методика оцінки інноваційного потенціалу локомотивного депо.
 - 52 Сучасний стан інвестиційного забезпечення інноваційної діяльності в Україні.
 - 53 Джерела інвестування інноваційної діяльності. Принципи формування системи фінансування інновацій.
 - 54 Засоби мобілізації власних, позикових та залучених коштів.
 - 55 Різні підходи до поняття «ризик». Сутність ризику в інноваційній діяльності.
 - 56 Класифікація ризиків. Види ризиків в інноваційній діяльності.
 - 57 Етапи управління ризиками в інноваційній діяльності. Способи мінімізації ризиків.
 - 58 Методики оцінки ризиків інноваційної діяльності підприємства. Особливості оцінки ризиків інноваційного проекту.
 - 59 Поняття та види інтелектуальної власності. Її роль в інноваційній діяльності підприємств.
- Забезпечення правової охорони інтелектуальної власності в Україні.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основна література:

1. Цивільний кодекс України: Закон України від 16.01.2003 р. № 435-IV. *Законодавство України: вебсайт.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.

2. Про інноваційну діяльність: Закон України від 04.07.2002 р. № 40-IV. *Законодавство України : вебсайт.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/40-15#Text>.

3. Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 526-р. *Законодавство України : вебсайт.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/526-2019-%D1%80#Text>.

4. Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2025-2027 роках: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 31.12.2024 р. № 1351-р. *Законодавство України : вебсайт.* URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1351-2024-%D1%80#Text>

5. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: статистичний збірник. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>.

6. Обстеження інноваційної діяльності в економіці України (за міжнародною методологією). URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>.

7. Створення та використання передових технологій та об'єктів права інтелектуальної власності на підприємствах України. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>.

8. Інноваційна діяльність промислових підприємств. URL:<http://www.ukrstat.gov.ua/>.

9. Назаренко І. Л., Обруч Г. В. Інноваційний розвиток підприємства : конспект лекцій. Частина 1. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 63 с.

10. Назаренко І. Л., Обруч Г. В. Інноваційний розвиток підприємства : конспект лекцій. Частина 2. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 63 с.

11. Назаренко І. Л., Обруч Г. В. Інноваційний розвиток підприємства : конспект лекцій. Частина 3. Харків : УкрДУЗТ, 2021. 69 с.

12. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Інноваційний розвиток підприємства» / І. Л. Назаренко. Харків : УкрДУЗТ, 2019. 33 с.

13. Інноваційний розвиток підприємства: навчальний посібник / За ред. П. П. Микитюка. Тернопіль: ПП «Принтер Інформ», 2015. 224 с.

14. Дикань В. Л., Зубенко В. О. Забезпечення ефективності інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту : монографія. Х.: УкрДАЗТ, 2008. 194 с.

15. Кірдіна О. Г. Інвестиційно-інноваційний розвиток залізничного комплексу як основа конкурентоспроможності економіки України : монографія. Х., 2010. 249 с.

16. Кірдіна О. Г. Методологічні аспекти інвестиційно-інноваційного

розвитку залізничного комплексу України : монографія. Х., 2011. 312 с.

17. Дикань В. Л., Кірдіна О. Г., Назаренко І. Л., Уткіна Ю. М. Економіка і організація інноваційної діяльності на залізничному транспорті: навчальний посібник. Х.: УкрДАЗТ, 2012. 234 с.

18. Обруч Г. В. Трансформація інноваційних систем підприємств залізничного транспорту в умовах цифровізації. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Вип. 36. С. 108 – 113.

19. Токмакова І. В., Овчиннікова В. О., Корінь М. В., Обруч Г. В. Управління інноваційною діяльністю підприємств залізничного транспорту як інструмент забезпечення їх збалансованого розвитку. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2022. № 78-79. С. 131-140.

20. Дикань В. Л., Обруч Г. В. Управління реалізацією спільних інвестиційних проектів за участю підприємств залізничного транспорту в умовах цифровізації. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2020. № 69. С. 9 – 21.

Додаткова література:

21. Обруч Г. В. Збалансований розвиток підприємств залізничного транспорту в умовах цифровізації економіки: монографія. Харків: УкрДУЗТ, 2020. 402 с.

22. Обруч Г. В., Ємцова В. Е. Теоретичні аспекти формування та використання інтелектуального потенціалу підприємств залізничного транспорту. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2017. № 60. С. 169 – 177.

23. Обруч Г. В., Корінь М. В., Кондратюк М. В. Інвестиційне забезпечення розвитку залізничного транспорту України. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. № 62 (Спецвипуск). С. 249 – 259.

24. Обруч Г. В. Макроекономічні тенденції в процесі цифровізації залізничного транспорту України. *Причорноморські економічні студії*. 2019. Вип. 48. Ч. 1. С. 129 – 132.

25. Обруч Г. В. Концептуальні положення інноваційної діяльності підприємств залізничного транспорту. *Вісник Харківського національного аграрного університету ім. В. В. Докучаєва. Серія : Економічні науки*. 2019. № 4. Т. 1. С. 120 – 129.

26. Обруч Г. В. Цифровізація як ключовий мегатренд трансформації глобального економічного середовища. *Вісник Одеського національного університету. Серія : Економіка*. 2020. Т. 25. Вип. 1 (80). С. 163 – 170.

27. Обруч Г. В., Федюк Р. В., Челомбітько М. Д. Концептуальні аспекти еколого-економічного управління розвитком підприємств залізничного транспорту в умовах екологізації. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2023. № 84. С. 86-98.

28. Обруч Г. В., Федюк Р. В., Броварник М. М. Проблеми та перспективи

інвестиційного забезпечення розвитку підприємств. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2024. № 86. С. 52-62.

29. Обруч Г. В. Напрями реалізації цифрових та екологічних змін на залізничному транспорті: світовий та український досвід. *Концептуальна інтенсивність трансформаційних процесів соціально-економічного розвитку суб'єктів господарювання в умовах цифровізації* : колективна монографія за ред. д.е.н., проф. Чобіток В. І. Х. : Видавництво Іванченка І. С., 2024. С. 49-66.

30. Обруч Г. В. Збалансований розвиток підприємств залізничного транспорту в умовах цифровізації економіки: монографія. Харків: УкрДУЗТ, 2020. 402 с.

31. Обруч Г. В., Лісняк К. Ю., Ткачук Є. А. Особливості антикризового управління розвитком підприємств залізничного транспорту. *Причорноморські економічні студії*. 2022. Вип. 77. С. 45-51.

32. Обруч Г. В., Челомбітько М. Д., Погребняк С. Р. Забезпечення цифрової безпеки підприємств залізничного транспорту в умовах посилення кібератак. *Інвестиції: практика та досвід*. 2025. № 21. С. 109-114.

33. Обруч Г. В., Кудінов Д. С., Броварник М. В. Еко-брендинг як конкурентна перевага бізнес-суб'єктів в умовах циркулярної економіки. *Розвиток методів управління та господарювання на транспорті*. 2025. № 4 (93). С. 20-31.

34. Козар Л., Бабенко А. Студентська навчальна звітність. Загальні вимоги щодо побудови, викладення та оформлення текстової частини: метод. посібник. 2-ге вид., перероб. та доп. Харків: УкрДУЗТ, 2025. 66 с.

35. <http://lib.kart.edu.ua/>

36. <http://metod.kart.edu.ua/>

37. www.nbuuv.gov.ua

38. <http://pidruchniki.com/>

39. <https://zakon.rada.gov.ua/>

40. <https://bank.gov.ua/ua/statistic>

41. <http://www.ukrstat.gov.ua>

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ТА ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Перелік обладнання.

Офлайн: мультимедійний проєктор на базі проєктора ACER PGD5112, комп'ютер IntelPentium II, монітор Samsung 550 В (клавіатура і миша), комутатори MikroTik DC10- 28-V, AC Line 100-240VAC.

Онлайн: ноутбук LENOVO IdeaPad 5 з вмонтованою камерою та мікрофоном.

Посилання на онлайн-курс: <https://do.kart.edu.ua>

ВІДОМОСТІ ПРО РОЗРОБНИКІВ

ПІБ викладача: Обруч Ганна Володимирівна

Контактна інформація: 095-802-06-76

email: obrych_gv@kart.edu.ua;

a_obruch@ukr.net

ВНЕСЕННЯ ЗМІН (ДАТА, СУТЬ, ПІДПИС)

Протокол засідання кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом № 1 від 31 серпня 2026 р.